

فلسفه و منطق

تعداد منابع: ۱۱ اصلی و ۴ ارجاعی

- در این بخش متون فلسفی، اصطلاح‌نامه‌ها، شرح حال و افکار و آراء فلاسفه، مباحث منطق و الیهات بالمعنی الاخص می‌آید.
- بعضی از مباحث شرانشناسی و معارف را در «کلام» ببینید.

کد پارسا: B۶۷۲۲۰

ابن رشد، محمد بن احمد (۵۲۰-۵۹۵)

☞ فلسفه و منطق - کلیات - منابع جامع

☞ ایمان و عقل در اسلام: شرح ابن

این گفتار شامل آرایه خلاصه‌ای از مبانی منطق و

رشد درباره استدلال‌های دینی. (شماره ۳۸۹)

فلسفه اسلامی است. نویسنده، بازیابی ساده مبانی فلسفه

ابن رشد، محمد - دیدگاه‌ها - فلسفی و کلامی

را با برهان و استدلال بحث کرده و برای رعایت اختصار از

ارشادی نیا، محمد رضا (۱۳۴۲ -)

ذکر اقوال و دیدگاه‌های دیگر فلاسفه خودداری کرده است.

☞ نقد و بررسی نظریه تفکیک. (شماره ۴۲)

مؤلف، کوشیده است مسائل دشوار فلسفی را بازیابی ساده و

شناخت - منابع

بیانی روان عرضه کند تا بتوان از طریق آن به علم اعلی که

حسینی بیرجندی، سید محمد بن علی

توحید است رسید. سر فصل‌های این کتاب عبارت‌اند از:

(۱۳۱۹-۱۴۰۱)

احکام کلی وجود شامل: اشتراک وجود، ماهیت یا اصالت،

۳۴۴- کلمة التوحید لرفع التردید، به کوشش

وحدت و کثرت، حمل ذاتی و عرضی، واجب و ممکن و

سید محمد حسین حسینی جلالی، بیروت: مؤسسة الأعلمی

ممتنع و ملاک احتیاج ممکن به واجب.

للمطبوعات، ۲۹ص، عربی، رقمی (شمیز).

پرداخته و ابتدا مشخصات **مکتب مشائیان** را تحلیل کرده است. فیلسوفان مشائی مانند ارسطو و پور سینا، کسب معرفت را از طریق تعقل و استدلال میسر می‌دانند. مؤلف روش بحث **مستکلمان اسلامی** را تحلیل کرده و سیره عملی آنها را توضیح داده است، سپس شیوه معرفتی عارفان را در بخش **عرفان نظری** و عارفان عملی بررسی و بعد مکتب معرفتی **اشراقیون** را بررسی کرده است. در نهایت مشرب فکری حاکم بر حکمت متعالیه و بیان مراحل فکری و تحولات روحی ملاصدرا، مشخصات این مکتب را در کسب معرفت شناسایی کرده است. حکمت متعالیه بر خلاف مشائیان که بر تعقل تأکید می‌کردند و بر خلاف عرفا که قائل به شهود بودند، بر ارتباط عمیق میان تعقل، شهود و قرآن تأکید دارد. بر اعتقاد ملا صدرا این سه روش بهترین وجه و کامل‌ترین راه رسیدن به حقیقت است.

ربیعی، شمس الدین (۱۳۲۸ -)

✦ **نفس من خانه من**. (شماره ۳۹۶)

فلسفه‌شناسی - اوصاف - بقا

سبحانی، جعفر (۱۳۰۸ -)

ع ۳۴۷ - **صدر المتألهین، مؤسس الحکمة**

المتعالیه، قم: مؤسسه امام صادق (ع)، چاپ اول / ۲۰۰۰

نسخه، ۱۸۲ص، عربی، رقمی (شمیز).

فروست: فی رحاب نوابغ العلماء، ۲

شابک: ۹۶۴-۳۵۷-۰۷۸-۹

دیوبند: ۱۸۹/۱

کد پارسا: B۶۶۸۷۴

✦ **ملا صدرا - زندگی‌نامه**: ملا صدرا - بدایع فلسفی

🔍 پژوهشی است در **زندگی، افکار، آثار و اندیشه**

فلسفی **ملاصدرا**. نویسنده ابتدا، بسا بیان شرح زندگی ملاصدرا به ویژگیهای اخلاقی، عبادی و اخلاص او به اهل‌بیت پرداخته و آن‌گاه شرح اصول کافی ملاصدرا را به عنوان یک اثر جاویدان معرفتی و سپس به شرح حال مختصر شاگردان و استادان وی اشاره کرده است. سپس به دو مسئله **اصالت الوجود و اشتراک الوجود** که از ابداعات ملاصدرا و اختصاصات حکمت متعالیه است پرداخته و ثمرات آن را در گشایش گره‌های کور حکمت بر شمرده است و آن را با توحید و صفات و افعال توحید تطبیق کرده است.

حیدری، سید کمال (۱۳۳۵ -)؛ علامه

طباطبایی، سید محمدحسین (۱۲۸۱-۱۳۶۰)

ع ۳۴۵ - **دروس فی الحکمة المتعالیه: شرح**

کتاب بدایة الحکمة، جلد دوم، قم: دار فراق، چاپ

دوم / ۲۰۰۰ نسخه، ۱۱ص، عربی، وزیر (کالینگور).

فروست: کتاب‌الکتاب فلسفی، ۲

کد پارسا: B۶۶۷۸۶

عنوان متن شرح شده:

بدایة الحکمة

✦ **شرح‌ها**

🔍 شرح تفصیلی بدایة الحکمة از متون معتبر و آموزش

حکمت متعالیه است. مطالب این قسمت، شامل شرح

فصل پنجم از مرحله چهارم و فصول چهارگانه مرحله پنجم

و مرحله ششم است. مباحث شامل قاعده‌های ما لم یجب

لم یوجد، معانی امکان، حاجت ممکن به علت ماهیت و

اعتبارات آن، ذاتی و عرضی، تشخیص ماهیات و مقولات

ده‌گانه، اقسام جوهر و ماده و صورت است. شارح عبارات هر

فصل از متن را ذکر کرده، سپس به تفصیل به شرح

قسمتهای مختلف آن می‌پردازد. در هر موضوع سعی کرده

محل نزاعها و آرای مختلف را با استناد به متون فلسفی ذکر

نماید. تلاش شارح توضیح مقاصد و مجملات کتاب است؛

از این رو در نقل آرای مکاتب و فیلسوفان متعدد همواره

جانب مکتب حکمت متعالیه را تقویت کرده و از دریافت و

برداشتهای علامه طباطبایی به عنوان مفسر بزرگ این

مکتب دفاع کرده است.

حیدری، سید کمال

ع ۳۴۶ - **مناهج المعرفة**، قم: دارفراق، چاپ اول /

۴۰۰۰ نسخه، ۳۱۵ص، عربی، رقمی (شمیز).

کد پارسا: B۶۶۸۳۳

✦ **شیوه‌های شناخت**: مکاتب فلسفی

🔍 بررسی شیوه‌های شناخت و **مکاتب معرفتی** در

حوزه **علوم اسلامی** است. نویسنده، با اشاره به اهمیت و

جایگاه تفکر و تعقل در حیات انسان، معتقد است برای فهم

هستی‌نیاز به جهان بینی مبتنی بر درک صحیح واقعیت

هست. وی سپس به تحلیل مکاتب معرفتی در اسلام

معنی اخص (واجب الوجود) بسیار مهم و تأثیرگذار است. درس شانزدهم به اثبات واجب الوجود و شناخت ذات و صفات او می‌پردازد. که از موضوعات اصلی و مهم فلسفه اولی است.

محمدی آرانی، فاطمه (۱۳۴۲ -)

← **تأویل قرآن کریم از دیدگاه علامه**

سید حیدر آملی و ملاصدرا. (شماره ۳۸۵)

ملا صدرا - دیدگاه‌ها - تفسیری

مطر، علی حسن

ع ۳۵۰ - **الخلاصة الفلسفية: کتاب درسی**

طلاب السطوح فی الحوزات العلمية.

مؤسسة ذوالجنح، چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه، ۴۰۰ ص، عربی، وزیري (گالینگور).

شابک: ۸-۵-۹۴۵۰۸-۹۴۴

کد پارسا: B۶۶۹۴۷

☞ **فلسفه و منطق - کلیات - متون آموزشی**

☞ یک دوره فلسفه اسلامی برای آموزش و تدریس در حوزه‌های علمیه است. مواد و مطالب کتاب از فلسفتنا تألیف شهید صدر، بیدایة الحکمه علامه طباطبایی و برخی آثار فلسفی شهید مطهری و آقای مصباح یزدی گردآوری شده است. مطالب در ۷۱ درس و هفت فصل تنظیم شده است. ابتدا مقدماتی درباره ارزش، تاریخ و مبادی فلسفه ذکر شده است. فصل دوم به معرفت‌شناسی و تحلیل مکاتب معرفت و ابزار و منابع معرفت اختصاص یافته است. در فصل سوم هستی‌شناسی و احکام وجود و ماهیت تحلیل شده و در فصلهای چهارم و ششم درباره معقولات ثانیه فلسفی مانند علت و معلول، مجرد و مادی، ثابت و متغیر بحث کرده است و در فصل هفتم مباحث الاهیات و مسائل مربوط به واجب الوجود، صفات واجب قضا و قدر و خیر و شر آمده است.

موریس، ذیلان

E ۳۵۱ - **وحی، فطرت فکری و عقل در**

فلسفه ملاصدرا: تحلیلی از حکمت عرشیه.

لندن: تیالور و فرانسیس، ۲۴۰ ص، انگلیسی، رقمی (گالینگور).

کد پارسا: B۶۴۳۷۵

فضلی، عبدالهادی (۱۳۵۳ -)

ع ۳۴۸ - **خلاصة المنطق**، قم: مطبوعات دینی، چاپ اول /

۳۰۰۰ نسخه، ۱۵۲ ص، عربی، رقمی (شمیز)، بها: ۶۰۰۰ ریال.

کد پارسا: B۶۷۲۴۶

☞ **منطق - کلیات - منابع آموزشی منطق**

☞ پژوهشی است اجمالی در باب علم منطق. نگارنده در مقدمه، علم منطق و موضوع آن را تعریف کرده و فواید و آثار علم منطق را برمی‌شمرد. وی اصطلاحات کلی علم منطق را دسته بندی و تعریف کرده و به تشریح دلالت و اقسام آن پرداخته و درباره لفظ و معنا و مفهوم، نسبتهای چهارگانه و کلیات خمس، تعریف و مباحث و احکام قضایا، حجت و قیاس، صورت و ماده قیاس، اشکال چهارگانه قیاس، استقراء و تمثیل، تحلیل و ترکیب و روشهای علوم و چگونگی استنباط در هر یک از این روشها سخن گفته است.

متفکر، حسین

ع ۳۴۹ - **آشنایی با منطق و فلسفه**، تهیه و تنظیم

پژوهشکده تحقیقات اسلامی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، قم: کوثر غدیر، چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه، ۲۲۴ ص، فارسی، وزیري (شمیز)، منابع: ۲۲۳-۲۲۴.

شابک: ۱-۱۱-۸۲۴-۹۶۴

کد پارسا: B۶۷۲۰۰

☞ **منطق - کلیات - منابع آموزشی منطق؛ فلسفه و**

منطق - کلیات - متون آموزشی

☞ موضوع این متن درسی، آشنایی با منطق و فلسفه اسلامی است که در دو واحد درسی برای دانشجویان در سطح کارشناسی، و برای رشته‌های غیر از الاهیات و فلسفه در دو بخش تهیه و تنظیم شده است. هدف آن بوده که دانشجویان با گذراندن آن، با کلیات و امهات مباحث منطق صوری و فلسفه اسلامی به اجمال آشنا و مأنوس شوند. بخش اول به منطق صوری و ارسطویی اختصاص دارد و در نه درس تهیه شده است. منطق صوری، علم آلی (ابزاری) است که برای تصحیح و به کارگیری صحیح تفکر و اندیشه تدوین و وضع گردیده است. بخش دوم به مباحث فلسفه اولی (الاهیات اعم) اختصاص یافته و در پنج درس تدوین شده است و مباحث فلسفه اولی برای بررسیهای فلسفی و نیز برای شناخت مباحث الاهیات به

عنوان به لاتین:

Revelation, Intellectual Intuition and Reason in the Philosophy of Mulla Sadra: An Analysis of the Al-Hikmah Al-'Arshiyah

✎ شناخت - منابع؛ فلسفی

۱ به بررسی آرا و اندیشه‌های فلسفی ملاصدرا و ماهیت حکمت متعالیه وی می‌پردازد. نویسنده، ضمن اشاره به ویژگی‌های شخصیتی و فکری ملاصدرای شیرازی به بررسی ساختارها و ابعاد نظریه حکمت متعالیه می‌پردازد. او اجزای تشکیل دهنده این نظریه را وحی، عرفان، معارف و حکمت بحثیه می‌داند. وی در ادامه دیدگاه‌های ملاصدرا را درباره منابع دانش و معرفت و چگونگی تلفیق این سه جزء، با یکدیگر برای کسب معرفت حقیقی و ماهیت خدا و انسان و جهان، بازگو می‌کند.

نجفی افرا، مهدی

۳۵۲- حرکت و زمان در فلسفه، تهران: روزنه، چاپ اول/ ۲۰۰۰ نسخه، ۲۵۲ص، فارسی، وزیری (شمیز)، بها: ۱۵۵۰۰ ریال، فهراس: اعلام، اصطلاحات، واژه‌ها، منابع: ۲۲۹-۲۳۷.

شابک: X-۱۴۷-۳۳۴-۹۶۴

کنگره: BBR۵۵/H۴۳N۳

دیوبی: ۱۸۹/۱

کد پارسا: B۶۶۹۱۲

✎ حرکت؛ زمان

۱ تحلیلی است از دیدگاه‌های فلاسفه درباره حرکت و زمان. نویسنده، با اشاره به جایگاه حرکت و زمان در فلسفه به تحقیق و تفحص در اندیشه‌های فلاسفه یونان باستان، پستاندیس، اتمیتها در این باره پرداخته است. وی با تعریف حرکت، دیدگاه ارسطو، افلاطون، فلوطین، اخوان الصفا، پور سینا، فخر رازی، شیخ اشراق و متکلمان را با هم بررسی تطبیقی کرده است. مفهوم حرکت و سکون، لوازم حرکت، تقسیمات حرکت، اشتدادی بودن حرکت و چگونگی وجود حرکت از دیدگاه این فیلسوفان بررسی شده است. نویسنده سپس، حرکت در مقولات کم، مسافت و حرکت در جوهر را که به حرکت جوهری معروف

شده با استناد به آرای فلاسفه، به ویژه ملاصدرا بیان داشته است. در بخش دوم مباحث مربوط به زمان از قبیل حدوث قوم زمان، تناهی و عدم تناهی زمان، زمان در فلسفه جدید و مفهوم و ماهیت زمان در فلسفه اسلامی به صورت تطبیقی بیان شده است.

نصر، سید حسین (۱۳۱۲-) (میزگرد و مصاحبه شونده)

۳۵۳- موقعیت فلسفه اسلامی در عصر

حاضر، مصاحبه از سید سجاد رضوی و سید سلمان صفوی، تهران: سلمان آزاده، چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه، ۶۳ص، فارسی و انگلیسی، رقمی (شمیز).

شابک: ۶-۴-۹۳۴۶۵-۹۶۴

کنگره: BBR/N۶M۸

دیوبی: ۱۸۹/۱

کد پارسا: B۶۶۸۳۹

عنوان به لاتین:

The Situation of Islamic Philosophy In Present Time

✎ در غرب

۱ گفت‌وگویی است با پروفیسور نصر درباره جایگاه فلسفه اسلامی از آغاز تاکنون، به ویژه فلسفه ملاصدرا در غرب. وی جایگاه فلسفه اسلامی را در اروپا به زمان پور سینا و ابن رشد می‌رساند و تدریس کتابهای پور سینا در دانشگاه‌های اروپا را مبدأ نفوذ فلسفه اسلامی در غرب می‌داند. گرچه توجه آمریکا و اروپا به فلسفه اسلامی با عنوان فلسفه عربی از قرن نوزدهم میلادی دانسته شده است. وی در مقایسه با فلسفه شیخ الرئیس و ملاصدرا به جهت ارتباط نزدیک ایران با کشورهای عربی و هم‌اندیشی آنان دلیل نشر فلسفه ملاصدرا در شرق می‌داند و مقدم بودن فلسفه پور سینا در غرب و توجه غربیان به آن، خود نوعی دلیل عدم توجه غرب به فلسفه ملاصدراست. وی در پایان، به مقایسه و بیان فلسفه سیاسی پور سینا، فارابی، ابن رشد پرداخته و عدم توجه ملاصدرا به این نوع مباحث در فلسفه اسلامی را بیان کرده است.

نیکزاد، عباس (۱۳۳۷ -)

۳۵۴- معرفت نفس / از دیدگاه حکیمان،

ویراسته سید محمد تقی مرتضوی زاده، قم: آیت عشق،
چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه، ۲۰۸ص، فارسی، رقی (شمیز)،
بها: ۱۲۰۰۰ ریال، منابع: ۲۰۷-۲۰۸.

شابک: ۹۶۴-۹۴۹۰-۶-

کد پارسا: B۶۶۹۳۳

☞ **نفس شناسی - ماهیت: خودشناسی (اخلاق اسلامی):**

حدوث و قدم

۱ بررسی نفس از دیدگاه فلسفه و کلام است. معرفت نفس و خودشناسی یکی از مهم‌ترین موضوعاتی است که از دیرباز مورد توجه بشر بوده است. نویسنده ابتدا با تعریف و تبیین جایگاه نفس در آفرینش الهی و چگونگی تعلق آن به بدن، با بهره‌گیری از کلمات پور سینا و ملاصدرا، آن را اثبات کرده است. سپس، دیدگاه فلاسفه مادی را در باب خودآگاهی نقد کرده و براهینی از سخنان حکیمان اسلامی به ویژه ملاصدرا و شیخ الرئیس در رد آنها آورده است. سپس با تقسیم نفس به نباتی، حیوانی و انسانی به ذکر تفاوت رای حکیمان اسلامی پرداخته و در پایان حدوث و قدم نفس و تناسخ را مورد بحث و بررسی قرار داده است.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی